

عنوان مقاله:

تصویرگری آثار نقاشی زیرلاکی (پاپیه ماشه) در دوره قاجار با رویکرد آیکونوگرافی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات باستان شناسی پارسه، دوره 3، شماره 8 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

Fataneh Mahmoudi - Associate Professor, Department of Art Research, Institute of Arts and Architecture, University of Mazandaran, Mazandaran, Iran

خلاصه مقاله:

در شمایل های دوره قاجار رابطه بین عناصر تصویری و ترکیب بندی نقاشی ها از اصول دقیق و معینی تبعیت می کنند که با نظام نقش مایه برای نقاشی پاپیه ماشه هماهنگ است. تفاوتی که شمایل نگاری دوره قاجار نسبت به دوره های قبل دارد، این است که مضامین عامیانه در آن رواج یافته و انواع مضامین نقاشی های آن در قالب کاشی نگاره ها، پرده های رنگ روغنی، عیدی سازی و چاپ سنگی مشاهده می شود. پرسش های اصلی پژوهش عبارتند از: ۱- شمایل نگاری دوره قاجار بر آثار نقاشی زیرلاکی ازمنظر آیکونوگرافیک چگونه است؟ ۲- عناصر بینامتنی در شمایل نگاری دوره قاجار بر روی آثار لاکی چیست؟ مساله اصلی، تحقیق در زمینه خوانش آیکونوگرافیک شمایل های دوره قاجار بر آثار نقاشی زیرلاکی (پاپیه ماشه) است. به همین منظور در این مقاله، دو نمونه پرکار از آثار نقاشی زیرلاکی با تاکید بر شمایل نگاری، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته و چگونگی روند شمایل نگاری در آن ها بررسی، و تلاش شده است تا با شیوه ای توصیفی-تحلیلی، به شناختی هرچه عمیق تر به نوع نگرش هنرمند نگارگر دست یابد. هدف تحقیق در شناسایی نقش مضامین رایج دوره قاجار در شمایل نگاری آثار مذکور است. به منظور رسیدن به این هدف، شناسایی منابع ادبی و تاریخی و هنری ضروری است. شناسایی منابع و گرد آوری اطلاعات به شیوه کتابخانه ای و تجزیه و تحلیل اطلاعات به شیوه کیفی بوده است. فرضیه پژوهش بر این اصل استوار است که تقریباً در تمامی آثار، اشاره ها و نشانه هایی برای رسیدن به داستانی دیگر یا به عبارت درست تر به متن دیگر وجود دارد. یافته ها و نتایج حاکی از آن است که: در این آثار علاوه بر ویژگی های رایج شیوه نقاشی قاجاری، میان متون ادبی، مذهبی و سیاسی و مضامین نقاشی های زیرلاکی، روابط بینامتنی برقرار است، درواقع در تمامی نمونه های موردی اشاره هایی ضمنی به متن های ادبی، مذهب، اندیشه و خط فکری خاص دیده می شود.

کلمات کلیدی:

Laquer, Qajar Illustration, Iconography, Intertextuality, نقاشی زیرلاکی، شمایل نگاری قاجار، آیکونوگرافی، بینامتنیت.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1870956>

